

1 Care sunt diferitele tipuri de măsuri?

A. Fiecare instanță, în exercitarea competenței sale în materie civilă, poate să pronunțe un ordin judecătoresc (având ca obiect măsuri preventive provizorii, permanente sau obligatorii) sau să numească un administrator judiciar în toate cazurile în care instanța consideră echitabil sau indicat să procedeze astfel, chiar dacă nu se solicită și nu se acordă reparații cu titlu de daune sau alte măsuri reparatorii. Instanța ordonă măsuri preventive numai dacă constată că există o chestiune serioasă de soluționat în timpul ședinței de judecată, că există posibilitatea ca reclamantul să fie îndreptățit la măsuri reparatorii și că va fi dificil sau imposibil, în lipsa măsurilor provizorii, să se facă dreptate într-un stadiu ulterior [articolul 32 alineatul (1) din Legea 14/1960 privind instanțele, cu modificările ulterioare].

B. Pe tot parcursul procedurii civile instanța poate să ordone măsuri preventive de punere sub sechestru, de conservare, de luare în custodie, de vânzare, de retenție sau de verificare a bunului care face obiectul acțiunii sau măsuri preventive de împiedicare a pierderii, prejudicierii sau a oricărui alt efect prejudiciabil care ar putea fi suportat în lipsa acestor măsuri de către o persoană sau un bun până la pronunțarea sau executarea unei hotărâri judecătorești definitive privind un aspect care afectează persoana sau bunul respectiv [articolul 4 alineatul (1) din capitolul 6 din Legea privind procedura civilă]. Scopul măsurilor preventive ordonate în conformitate cu prevederea menționată anterior este acela de a proteja (prin pronunțarea măsurilor provizorii specifice la care se face referire) bunul care face obiectul acțiunii pe toată durata procedurii sau până când hotărârea judecătorească va fi executată.

C. Fiecare instanță care are pe rol o acțiune civilă privind datorii sau prejudicii poate, în orice moment ulterior introducerii acțiunii, să dispună ca pârâțul să fie împiedicat să înstrăineze acea parte din patrimonial imobiliar înregistrat pe numele său, sau cu privire la care are dreptul să ceară înscrierea sa ca proprietar, pe care instanța o consideră suficientă pentru a satisface pretenția reclamantului și cheltuielile de judecată. Măsurile preventive se ordonă numai dacă instanța consideră că acțiunea reclamantului este întemeiată și că reclamantul, în urma vânzării sau cesionării bunurilor imobile către un terț, poate fi împiedicat să execute hotărârea judecătorească care ar urma să fie pronunțată în favoarea sa [articolul 5 alineatele (1) și (2) din capitolul 6]. Acest articol se aplică acțiunilor în legătură cu datorii sau prejudicii și autorizează ordonarea de măsuri preventive referitoare la bunurile imobile care sunt înregistrate pe numele pârâțului sau cu privire la care pârâțul are dreptul să ceară înscrierea sa ca proprietar. Articolul are ca obiectiv să înghețe bunul până când se pronunță o hotărâre judecătorească în favoarea reclamantului.

Competența instanței prezentată la punctul A de mai sus este în mod clar mai largă decât cea prezentată la punctele B și C și prevede parametrii competenței instanțelor de a pronunța ordine judecătorești având ca obiect măsuri preventive restrictive. Punctele B și C indică tipurile specifice de ordine judecătorești pe care o instanță le poate pronunța.

Pe baza jurisprudenței Curții Supreme, competența generală menționată la punctul A (articolul 32 din Legea privind instanțele) este largă și permite pronunțarea unor măsuri preventive împotriva unui bun care nu face obiectul acțiunii principale. În conformitate cu jurisprudența, instanțele din Cipru au competența, în temeiul articolului 32 din Legea instanțelor, să ordone măsuri preventive de tip Mareva [de înghețare a activelor (bunuri mobile sau sume de bani) care intră sub incidența competenței instanței, pentru a împiedica mutarea respectivelor active în afara competenței sale teritoriale sau cheltuirea acestora].

2 Care sunt condițiile în care se pot dispune asemenea măsuri?

2.1 Procedura

Cererile vizând pronunțarea de măsuri preventive se pot depune în orice stadiu al procedurii judiciare pentru care există pe rol o acțiune civilă. Procedurii judiciare de depunere a cererii i se aplică normele de procedură din Codul de procedură civilă. Întârzierea din partea reclamantului de a solicita măsuri preventive provizorii este un factor care ar trebui să fie luat în considerare de instanță.

În temeiul legislației cipriote, este posibil să se ordone măsuri preventive fără a se transmite o înștiințare celeilalte părți (*ex parte*, a se vedea articolul 9 din capitolul 6 din Legea privind procedura civilă). Astfel de proceduri judiciare reprezintă o măsură excepțională și, în cazul acesta, urgența chestiunii este o condiție procedurală care trebuie întrunită ca instanța să își exercite autoritatea discreționară fără a audia cealaltă parte. Instanțele aplică acest principiu special cu rigurozitate. Consecințele nedeazăluirii faptelor materiale de către reclamant sunt, de asemenea, grave în cazul unei cereri unilaterale (*ex parte*) de ordonare de măsuri preventive provizorii.

Un ordin judecătoresc având ca obiect măsuri preventive provizorii produce efecte imediat după notificarea în acest sens a pârâțului, dar el poate fi retrimis în instanță cât mai repede posibil după notificare pentru a permite pârâțului să își emită obiecțiile. Orice terț care este direct afectat de măsurile preventive ordonate poate, de asemenea, să solicite să intervină în proces în privința chestiunii respective. Dacă pârâțul emite obiecții față de măsurile preventive, instanța va decide într-o ședință de judecată dacă acestea vor fi menținute sau vor fi anulate ori modificate. În cazul în care măsurile sunt respinse, reclamantul are dreptul să se adreseze din nou instanței, cu condiția ca circumstanțele materiale ale cauzei să se fi schimbat. De asemenea, ar trebui remarcat că, în toate cauzele în care se ordonă măsuri preventive pe baza unei cereri unilaterale (*ex parte*), instanța dispune, pe baza unei prevederi legale explicite, ca reclamantul să constituie o garanție fixată de instanță pentru toate pierderile care ar putea să fie suportate de pârât. În conformitate cu jurisprudența, instanța nu poate ordona măsurile preventive dacă reclamantul nu constituie garanția.

Desigur, este posibil să se ordone măsuri preventive pe baza unei cereri cu înștiințare (adică, cu transmiterea unei înștiințări către cealaltă parte). Totuși, în această situație, factorul urgență nu este luat în considerare de instanță.

2.2 Principalele condiții

Ordonarea de măsuri preventive restrictive este lăsată la latitudinea instanței. Există trei condiții-cheie care trebuie satisfăcute înainte ca instanța să decidă dacă își exercită autoritatea discreționară, pe baza echilibrului dintre avantaje și prejudicii, cu privire la pronunțarea sau nepronunțarea măsurilor preventive solicitate:

gravitatea problemei care urmează să fie soluționată (aparitia unei ipoteze discutabile pe baza elementelor din dosar este suficientă);

perspectiva unei hotărâri în favoarea reclamantului (perspectiva ca reclamantul să aibă dreptul la măsuri reparatorii);

dificultatea sau imposibilitatea de a se face pe deplin dreptate într-un stadiu ulterior fără pronunțarea unor măsuri preventive (dacă acordarea de daune reclamantului, în stadiul final, este insuficientă pentru a garanta drepturile sale).

Așa cum s-a menționat mai sus, ordonarea sau nu a măsurilor preventive este lăsată la latitudinea instanței. Acestea nu sunt ordonate în mod automat chiar dacă cele trei condiții de mai sus sunt întrunite. Instanța este chemată să cântărească dacă este echitabil sau indicat să ordone măsurile preventive solicitate în lumina tuturor faptelor și circumstanțelor.

3 Care este obiectul și natura măsurilor de acest fel?

3.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul unor asemenea măsuri?

Jurisprudența a demonstrat că natura/tipul bunurilor nu constituie un factor care poate să restrângă autoritatea exercitată de instanță. Totuși, natura bunurilor poate constitui un factor relevant de care instanța va ține cont în exercitarea autorității sale discreționare. Este mai ușor pentru reclamant să dovedească riscul de pierdere de bani dintr-un cont bancar decât riscul de înstrăinare a unui bun imobil.

3.2 Care sunt efectele măsurilor de acest fel?

După pronunțarea ordinului judecătoresc acesta trebuie respectat, altfel se comite o sfidare la adresa instanței, care se pedepsește prin lege. În plus, orice persoană care incită la nerespectarea ordinului judecătoresc pronunțat de instanță sau facilitează nerespectarea acestuia poate fi vinovată de sfidare a instanței (articolul 42 din Legea 14/1960 privind instanțele, cu modificările ulterioare).

3.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Ordinul judecătoresc pronunțat de instanță include o prevedere specială privind durata măsurilor ordonate, de obicei până la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive în cauza principală sau până când ordinul este anulat sau modificat de un ordin judecătoresc ulterior. Când pronunță o hotărâre judecătorească definitivă în acțiunea principală, instanța poate să includă în hotărâre o dispoziție specială de menținere a măsurilor pe o perioadă specifică de timp după pronunțarea hotărârii, în scopul de a facilita executarea hotărârii judecătorești.

4 Există o cale de atac împotriva măsurii dispuse?

O hotărâre judecătorească prin care se ordonă măsuri preventive provizorii poate fi atacată la Curtea Supremă. O hotărâre judecătorească prin care se respinge o cerere vizând luarea de măsuri preventive poate, de asemenea, să facă obiectul unei căi de atac.

Curtea Supremă are competențe extinse în a judeca respectiva cauză. Aceasta poate să pronunțe un ordin judecătoresc care a fost respins de instanța de fond sau poate anula ori modifica un ordin judecătoresc care a fost pronunțat de instanța inferioară. Ar trebui remarcat totuși că în calea de atac nu se redeschide cauza spre soluționare. Hotărârea judecătorească a instanței de fond nu va fi modificată numai pentru că instanța supremă și-ar fi exercitat autoritatea discreționară în mod diferit. Curtea Supremă va interveni numai atunci când decide că instanța de fond și-a exercitat autoritatea discreționară *in mod eronat*.

Ultima actualizare: 01/08/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.